

Secretariaat:
Antonio Vivaldistraat 2, 1083 GR Amsterdam
Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam

T +31(0)20 301 03 91
secretariaat@rjnet.nl
www.rjnet.nl

Werkplan 2022 – 2023

1. Inleiding

1.1. Algemeen

Het werkplan van de Raad voor de Jaarverslaggeving (hierna: RJ) wordt gemaakt voor de planning van de RJ en ter onderbouwing van de RJ-begroting voor komend jaar zoals deze jaarlijks wordt besproken en vastgesteld door het bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving (hierna: SJ). De RJ bespreekt de voortgang en actualisering van het werkplan periodiek (ieder kwartaal) in een RJ-vergadering. De begroting- en verantwoordingscyclus van de RJ/SJ is gelijk aan het kalenderjaar. Het werkplan van de RJ is echter gekoppeld aan de jaarlijkse publicatie van de RJ-bundels 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving' (hierna: Richtlijnen) voor middelgrote en grote rechtspersonen (RJ-bundel) en voor micro- en kleine rechtspersonen (RJK-bundel). De kopij voor deze RJ-bundels (jaareditie) wordt afgesloten in juli, zodat de RJ-bundels door uitgever Wolters Kluwer kunnen worden gepubliceerd in september. De inhoud van de in september gepubliceerde jaareditie van de RJ-bundels is van toepassing voor het daaropvolgende verslagjaar (beginnend op of na 1 januari).

Door de RJ worden gedurende het gehele jaar, gemiddeld ongeveer een keer per maand, RJ-Uitingen gepubliceerd. Deze RJ-Uitingen bevatten veelal (voorgestelde) wijzigingen in bestaande of nieuwe RJ-Richtlijnen. De inhoud van dergelijke RJ-Uitingen wordt normaliter vervolgens opgenomen in de (eestvolgende) jaareditie van de RJ-bundels. Tevens kan door de RJ, na bespreking en besluitvorming daaromtrent in de maandelijkse RJ-vergaderingen, in de vorm van een RJ-Uiting nadere informatie of duiding worden verstrekt. Daarnaast brengt de RJ gevraagd en ongevraagd advies uit aan de Nederlandse overheid en overige (nationale en internationale) regelgevende instanties.

De RJ reageert op de relevante discussion papers en (wijzigings)voorstellen (exposure drafts) van de IASB (International Accounting Standards Board) inzake IFRS (International Financial Reporting Standards). De RJ participeert sinds de oprichting van EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) in de governance en (overleg)organen van EFRAG. Daarnaast is de RJ nauw betrokken bij de relevante ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving (Sustainability Reporting). De RJ reageert op voorstellen van de in 2021 opgerichte ISSB (International Sustainability Standards Board), een zusterorganisatie van de IASB. Tevens participeert de RJ in de nieuwe EFRAG Sustainability Reporting Pillar, waaronder in de Sustainability Reporting Board. Op verzoek van de Europese Commissie ontwikkelt EFRAG voorstellen (exposure drafts) voor European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Deze ESRS zullen, met ingang vanaf boekjaren 2024 (beursvennootschappen), respectievelijk 2025 (overige grote vennootschappen), door een groot aantal Nederlandse ondernemingen verplicht moeten worden gehanteerd bij het jaarlijks opmaken en deponeren van het alsdan wettelijk vereiste duurzaamheidsrapport. Dit als gevolg van de in 2022 definitief te maken EU-richtlijn Duurzaamheidsrapportages (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD), die in 2023-2024 moet zijn geïmplementeerd in wetgeving van de EU-lidstaten, en de hieraan gerelateerde rechtstreeks werkende EU-Verordeningen en EU-gedelegeerde wetgeving.

Voor alle duidelijkheid: enerzijds zal de toepassing van de door ISSB ontwikkelde internationale ('wereldwijde') standaarden duurzaamheidsverslaggeving door Nederlandse (beursgenoteerde) ondernemingen 'vrijwillig' zijn, anderzijds zal de toepassing van de thans bij EFRAG ontwikkelde en in 2023 door de EU-wetgever te publiceren EU-standaarden duurzaamheidsverslaggeving (ESRS) door desbetreffende Nederlandse (ook niet-beursgenoteerde) grote ondernemingen wettelijk verplicht worden.

1.2. Werkplan 2022-2023

Dit werkplan geeft een overzicht van de onderwerpen waaraan de RJ, naar verwachting, in de periode van september 2022 t/m juli 2023 zal werken (zie **Bijlage**). Gelet op de genoemde publicatie van de RJ-bundels (in september), is voor de uitvoering van de werkzaamheden sprake van een gebroken verslagjaar: het werkplan sluit hierop aan.

1.3. Strategie

De RJ stelt zich periodiek de vraag welke stappen nodig zijn om zo goed mogelijk bij te dragen aan de kwaliteit van de externe verslaggeving in Nederland. In het voorjaar van 2022 heeft de RJ een aparte bijeenkomst gehouden om de strategie van de RJ te bespreken. In deze strategiesessie zijn de mogelijke herijking van de (bestaande en toekomstige) strategie van de RJ en de (verwachte) ontwikkelingen in verslaggeving, vooral ook op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving, aan de orde geweest.

1.4. Snelle en ingrijpende ontwikkelingen in duurzaamheidsverslaggeving

In april 2021 is door de Europese Commissie een voorstel voor een nieuwe EU-richtlijn Duurzaamheidsrapportages (hierna: EU-CSR) gepubliceerd. Eind juni 2022 is een (politiek) compromis bereikt over de finale tekst van de EU-CSR, zodat deze definitieve EU-richtlijn in najaar 2022 zal verschijnen. Hiermee worden wettelijk verplichte duurzaamheidsrapportages geïntroduceerd, waardoor over enkele jaren alle grote ondernemingen in de EU én alle ondernemingen beursgenoteerd aan een gereguleerde markt in de EU (hierna: beursvennootschappen) verplicht zullen worden een duurzaamheidsrapport te maken en (elektronisch) deponeren, als onderdeel van het bestuursverslag.¹

Met de wettelijk verplichte opname van duurzaamheidsrapportages, die moeten voldoen aan ESRS, in het bestuursverslag ontstaat een directe relatie met (voormalige en huidige) RJ-werkzaamheden. De RJ is, mede vanwege de nauwe betrokkenheid bij EFRAG, als geen ander in staat om vanuit Nederlands perspectief een gecoördineerde bijdrage te leveren aan de totstandkoming van deze ESRS (EU-standaarden duurzaamheidsverslaggeving). De RJ is als Nederlandse 'standardsetter' nauw betrokken en stelt zich tot taak om de samenhang tussen alle onderdelen van externe verslaggeving, zowel de jaarrekening als duurzaamheidsrapport onderdeel van het bestuursverslag, te coördineren. Vanuit deze taakstelling zal de RJ de connectiviteit en integratie tussen de (diverse) onderdelen van jaarstukken bewaken.

Door de RJ is eind 2021 een zeer breed samengestelde *RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving* opgericht, waarin deskundigen zijn benoemd met diverse achtergrond, kennis en/of ervaring met ESG-rapportages (Environmental, Social and Governance). Door deze nieuwe RJ-werkgroep is in 2022 bijzonder veel werk verricht om uitgebreid en adequaat te reageren op de voorstellen (exposure drafts) van ISSB en EFRAG, waarvan de commentaarperiode afliep in juli en augustus 2022.

De RJ zal zich in 2022-2023 nadrukkelijk verder bezighouden met de (toekomstige) EU wet- en regelgeving voor duurzaamheidsverslaggeving, waaronder de implementatie in de Nederlandse wet

¹ Dit duurzaamheidsverslag - onderdeel bestuursverslag - wordt via tagging/taxonomie elektronisch gedeponeerd voorzien van een 'limited assurance' verklaring van onafhankelijke auditor/assurance provider.

en de 'EU-standardsetting' bij EFRAG. De RJ zal de ontwikkelingen bij de ISSB volgen en nieuwe voorstellen becommentariëren. De RJ zal over de invoering van duurzaamheidsverslaggeving informatie verstrekken aan de Nederlandse verslaggevingspraktijk. Dat kan zijn in de vorm van RJ-Uitingen, maar ook via andere wijzen van communicatie. De RJ heeft uitdrukkelijk niet de ambitie om zelf 'eigen' (Nederlandse) RJ-duurzaamheidsrichtlijnen te ontwikkelen die verder gaan dan de komende Europese (ESRS) of internationale (ISSB) standaarden.

2. Werkzaamheden

2.1 Beïnvloeden van IASB/ISSB- en EU/EFRAG-ontwikkelingen

Om te zorgen dat de Nederlandse opvattingen over kwalitatief hoogwaardige verslaggeving internationaal bekend zijn, en de belangen van alle Nederlandse partijen ('stakeholders') bij de totstandkoming van internationale verslaggevingsregels worden betrokken, participeert de RJ in en reageert op consultatieprocessen van EU/EFRAG en IASB/ISSB. De RJ levert commentaar op de relevante Discussion Papers, Exposure Drafts en overige ("due process") documenten van EFRAG en IASB/ISSB (IFRS Foundation). Daarin brengt de RJ een zekere prioritering aan, waarbij primair op voor de Nederlandse praktijk relevante ontwikkelingen wordt gereageerd.

De RJ levert een jaarlijkse financiële bijdrage aan EFRAG en participeert in EFRAG-organen. Zo maakt de RJ-voorzitter deel uit van de EFRAG Financial Reporting Board en is de co-voorzitter RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving tevens lid van de EFRAG Sustainability Reporting Board. De RJ participeert eveneens in de EFRAG-General Assembly en de EFRAG-Administrative Board. Ook neemt de RJ deel aan het Consultative Forum of Standard Setters (CFSS) van EFRAG. Daarnaast zijn diverse RJ-betrokkenen, waaronder raadsleden, waarnemers, stafleden, werkgroepleden en/of secretariaatsmedewerkers, actief in organen of werkgroepen van EFRAG. In aanvulling daarop zijn er diverse rechtstreekse contacten met de IASB/ISSB en EFRAG. De RJ-voorzitter neemt deel aan de jaarlijkse World Standard Setters (WSS) meeting van de IASB en bijeenkomsten van de International Federation of Accounting Standard Setters (IFASS).

2.2 RJ-staf

De Richtlijnen worden geactualiseerd indien en voor zover daar aanleiding voor is, bijvoorbeeld wegens wetgeving, nationale dan wel internationale ontwikkelingen of op grond van ontvangen commentaren op (ontwerp-)Richtlijnen. De algemene doelstelling is om nieuwe en/of wijzigingen in (ontwerp-)Richtlijnen zo eenvoudig of begrijpelijk mogelijk te formuleren en eerst uit te brengen in de vorm van een RJ-Uiting. Hierbij wordt belangrijke ondersteuning geleverd door de RJ-staf. De RJ-staf heeft voor de periode 2022-2023 de volgende planning (in hoofdlijnen):

- Het voorbereiden van een RJ-Uiting met betrekking tot nieuwe structuur en verduidelijkingen in Richtlijn 260 'Verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening'.
- Het voorbereiden van een RJ-Uiting inzake de verwerking van inkoop van eigen aandelen in de enkelvoudig jaarrekening (in Richtlijn 240).
- Een analyse impact van gewijzigde IFRS Conceptual Framework (2018) op het Stramien (RJ 930: het Stramien is een vertaling is van het oorspronkelijke IASC Conceptual Framework uit 1989).
- Een analyse van mogelijke bepalingen inzake crypto-currencies.
- Het voorbereiden van commentaarbrieven aan de IASB en EFRAG.

2.3 RJ-werkgroepen

Voor een aantal sectoren en bedrijfstakken heeft de RJ aparte hoofdstukken in de RJ-bundel (Richtlijnen) ontwikkeld die een aanvulling zijn op de algemene verslaggevingsregels. Wegens de specifieke omstandigheden in dergelijke sectoren, vaak met bijzondere wetgeving naast of in aanvulling op (Titel 9 Boek 2) BW, zijn deze Richtlijnen op sommige punten meer gedetailleerd of afwijkend van andere hoofdstukken in de RJ-bundel. Bij de ontwikkeling en aanpassing van deze sectorspecifieke Richtlijnen wordt gebruik gemaakt van RJ-werkgroepen waarin deskundigen uit de sector zitting hebben, met ondersteuning van tenminste een lid van de RJ-Staf en soms van een RJ-lid. Tevens wordt in dit kader overleg gepleegd met betrokken ministeries of (toezichthoudende) instanties. Ook voor dergelijke sectorspecifieke Richtlijnen ligt de eindverantwoordelijkheid bij de RJ. De RJ-werkgroepen hebben voor de periode 2022-2023 de volgende planning (in hoofdlijnen):

- De werkgroep Banken zal beoordelen of behoefte is aan aanpassing in Richtlijn 600 Banken met betrekking tot alternatieve prestatie maatstaven.
- De werkgroep Beleggingsentiteiten monitort de actuele ontwikkelingen in de sector en verwacht wijzigingsvoorstellen in Richtlijn 615.
- De werkgroep Bestuursverslag/Corporate Governance richt zich op de aangekondigde aanpassing van de Nederlandse Corporate Governance Code en de nieuwe wetgeving inzake streefcijfers voor leden RvB, RvC en subtop. Ook worden mogelijke gevolgen van (voorgestelde) EU regels inzake duurzame financiering en duurzaamheidsverslaggeving, zoals de EU-Taxonomie en de voorgestelde Corporate Sustainable Due Dillige Directive (CSDDD), voor de inhoud van het bestuursverslag gemonitord.
- De werkgroep Financiële Instrumenten zal kijken naar een mogelijke actualisering van Richtlijn 290, waaronder de effectieve-rentemethode.
- De werkgroep Insurance zal zich richten op de praktische implementatie van IFRS 17.
- De werkgroep Leases volgt de actuele ontwikkelingen en zal een evaluatie voorbereiden van de keuze van de RJ om de internationale verslaggevingsstandaard inzake lease-accounting (IFRS 16) niet volledig over te nemen (in Richtlijn 292) maar de vrijwillige toepassing daarvan wel toe te staan (in Richtlijn 292).
- De werkgroep MKB zal een mogelijke aanpassing of actualisering van de RJK-bundel (Richtlijnen voor micro- en kleine rechtspersonen) voorbereiden.
- De werkgroep Onderwijs zal de specifieke discussies in de sector, zoals de verwerking van groot onderhoud, monitoren en een RJ-Uiting (inzake Richtlijn 660) voorbereiden.
- De werkgroep Pensioenfondsen en Premiepensioeninstellingen zal de ontwikkelingen rond het pensioenakkoord en de pensioenwet² monitoren, hetgeen mogelijk kan leiden tot wijzigingen in hoofdstuk(ken) in de RJ-bundel.
- De werkgroep Pensioenen houdt eveneens de ontwikkelingen rondom het nieuwe pensioenakkoord in de gaten.
- De werkgroep Toegelaten instellingen Volkshuisvesting volgt de ontwikkelingen in de sector en de sectorale wet- en regelgeving.
- De werkgroep Zorginstellingen zal de ontwikkelingen, vooral rond de in 2022 gewijzigde wet- en regelgeving, in de zorgsector monitoren.
- De werkgroep Duurzaamheidsverslaggeving volgt alle ontwikkelingen op het gebied sustainability reporting en ESG-rapportages, deze werkgroep zal ook RJ-reacties op nieuwe voorstellen van EFRAG (ESRS) en ISSB voorbereiden.

² De uitwerking van pensioenakkoord/pensioenwet kan mogelijk consequenties hebben voor diverse Richtlijnen in de RJ-bundel en RJK-bundel, zodat voor de coördinatie van dit onderwerp bij diverse RJ-werkgroepen ook een rol kan zijn weggelegd voor (leden van) de RJ-staf.

2.4 Bijzondere werkzaamheden: RJ-werkgroep NT (Ministerie van Economische Zaken en Klimaat)

Sinds 2016 verricht de RJ, op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK), werkzaamheden in het kader van het beoordelen van de bij deponering bij het Handsregister verplicht te gebruiken Nederlandse taxonomie (NT) voor Extensible Business Reporting Language (XBRL/SBR) in relatie tot de hoofdstukken in de RJ-bundel. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een convenant tussen de RJ en het Ministerie van EZK, daarom is een RJ-werkgroep NT gevormd met deskundigen gespecialiseerd op SBR-gebied en actief bij accountantskantoren. De activiteiten van de NT werkgroep(leden) worden verricht op specifiek verzoek van en gesubsidieerd door EZK. De NT-werkgroep rapporteert haar bevindingen aan de RJ en deze worden vervolgens verstrekt aan EZK. De RJ zal evalueren of de werkzaamheden van deze NT-werkgroep in voldoende mate bijdragen aan de realisatie van de strategie van de RJ en voortzetting van de afspraken met EZK wenselijk is. Deze werkzaamheden zullen slechts worden uitgevoerd indien en voor zover EZK hiervoor een subsidie beschikbaar stelt.

2.5 Schematische Planning 2022-2023

Een overzicht van de voornaamste projecten die uit de hiervoor genoemde werkzaamheden voortvloeien is opgenomen in **Bijlage**. De tijdsplanning is voor een deel mede afhankelijk van de momenten waarop verzoeken voor commentaar door overheden, de IASB/ISSB en/of EFRAG worden gepubliceerd en kan derhalve periodiek veranderen.

3. Communicatie

3.1 Algemeen

De RJ hecht veel belang aan een goede communicatie en overleg met belanghebbenden en belangstellenden over ontwikkelingen op het gebied van verslaggeving en aan een goede toegankelijkheid van de RJ-Uitingen en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. De RJ-website is hierbij een belangrijk communicatiemiddel. In het kader van communicatie zijn de volgende activiteiten van belang:

Bijeenkomsten	De RJ organiseert, afhankelijk van relevante nationale of internationale ontwikkelingen, openbare discussiebijeenkomsten (outreaches) of webinars over actuele onderwerpen. Dit kunnen onder meer zijn: ontwikkelingen in Nederland, EFRAG of EU-ontwikkelingen duurzaamheidsverslaggeving, ontwikkelingen in IFRS/ISSB en/of aanpassingen in de Richtlijnen zelf. Bijeenkomsten kunnen worden georganiseerd door de RJ en/of in samenwerking met partijen die betrokken zijn bij EFRAG, SJ/RJ (zoals bijvoorbeeld: SER, NBA, VNO-NCW, Eumedion etc.)
Publicatie Richtlijnen en RJ-Uitingen	Jaarlijks wordt in september de jaareditie van de RJ-bundel en RJK-bundel gepubliceerd. RJ-Uitingen worden, indien nodig, gedurende het jaar uitgebracht en op de RJ-website gepubliceerd.
Digitale publicatie van de Richtlijnen	Naast publicatie van de RJ-bundels in boekvorm door Wolters Kluwer zijn de Richtlijnen ook in digitale vorm via een Wolters Kluwer-abonnement beschikbaar. Tevens is er een RJ-app.
Website	Op de RJ-website wordt onder meer informatie over de RJ-organisatie, RJ-Uitingen en nieuwsberichten opgenomen.

LinkedIn	RJ-Uitingen en belangrijke nieuwsberichten worden na plaatsing op de RJ-website ook op de LinkedIn-pagina van de RJ doorgeplaatst.
Publiciteit / Media	Naast publicatie op de RJ-website hecht de RJ belang aan publiciteit via andere media. Afhankelijk van ontwikkelingen zal de RJ deze media actief benaderen, bijvoorbeeld rondom de jaarlijkse publicatie van de RJ-bundels, RJ-Uitingen of openbare bijeenkomsten. Ook zal de RJ evalueren op welke wijze meer transparantie kan worden gegeven over de RJ-werkzaamheden, waaronder over de verwerking van door derden ingediende commentaren op RJ-bundels of RJ-Uitingen.
Nieuwsbrief	De RJ heeft een nieuwsbrief (email), waarmee geïnteresseerden op de hoogte worden gebracht van nieuws en andere wetenswaardigheden rond de RJ-werkzaamheden. Deze RJ-nieuwsbrief wordt onder meer verstuurd bij het uitkomen van een nieuwe RJ-Uiting of ander relevant nieuws.

Door en onder verantwoordelijkheid van Wolters Kluwer wordt er sinds enkele jaren (vanaf 2019) een Engelstalige versie van de RJ-bundel uitgebracht. Dit betreft géén officiële uitgave van de (Nederlandstalige) RJ-bundel, maar een Engelse vertaling welke alleen digitaal beschikbaar is (geen gedrukte versie). Er is periodiek overleg met uitgever Wolters Kluwer, waarin ook gebruik en jaarlijkse update van de RJ-bundel (en de Engelse vertaling daarvan) aan de orde komt. Daarnaast is er nader overleg met Wolters Kluwer over het streven van de RJ naar een verdere digitalisering of betere digitale bereikbaarheid van de RJ-bundel en RJK-bundel evenals daarin opgenomen bijlagen (handreikingen, wetteksten).

3.2. Overige contacten

In aanvulling op de hiervoor reeds beschreven contacten kan de RJ gasten uitnodigen voor een gedachtewisseling in een RJ-vergadering. Bij de maandelijkse RJ-vergaderingen zijn waarnemers aanwezig van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, het Ministerie van Financiën, de Autoriteit Financiële Markten, VNO-NCW/MKB-Nederland, NBA en gebruikers (CFA Society VBA). Tevens wordt met de Autoriteit Financiële Markten periodiek overleg gevoerd over ontwikkelingen in externe verslaggeving en/of (EU) regelgeving of andere gemeenschappelijke belangen.